

Фуқаро вафот этган тақдирда, шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварағида жамғарилган маблағлар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда меросга ўтади ва меросхўрга бир йўла тўла ҳажмда тўланади.

Фуқаро Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарига доимий яшаш жойига чиқиб кетаётган бўлса, шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварағида жамғарилган маблағлар бир йўла тўла ҳажмда тўланади.

«ФУҚАРОЛАРНИНГ ЖАМҒАРИБ БОРИЛАДИГАН ПЕНСИЯ ТАЪМИНОТИ Тўғрисида»ги ҚОНУН, 17-МОДДА.

Адолат ҳар ишда ҳамроҳимиз ва дастуригимиз бўлсин!

ИНСОН ва ҚОНУН

№ 3 (458) 2006 йил 24 январ сешанба

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИНИНГ ҲУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

Сотувда эркин нархда

БАРКАМОЛ АВЛОД БАХТИ

пойтахтимиздаги "Ёшлик" талабалар шаҳарчасидан репортаж

Халқимиз қадимдан маърифатли инсонларни юксак қадрлаган, зеро, маърифатли киши сиймосида қомил инсон ва етуқ малакали мутахассис намоён бўлган. Айни пайтда, маърифатлик фақат билим ва малака эмас, балки бой маънавият ва гўзал ахлоқ ҳамдир.

Шу ўринда буюқ ватандошимиз аллома Форобийнинг "Фозил одамлар шаҳри" асарини, унда таърифлаган фозил инсон фазилатларини бир эслайлик. Фозил инсон давлатнинг барча қонун-қоидаларини яхши билади, унга амал қилади, фикрлайди, ўз касбинининг етуқ устаси ва лозим бўлганда Ватани учун жонини фидо қилади.

Бундай таърифнинг ўзи боболаримиз маънавий даражаси нақадар юксак бўлганини кўрсатади. Демак, бизнинг баркамол авлодни тарбиялашдек қўтлуғ ниятимиз учун маънавий асос бор. Миллатимиз урф-одатларидаги, қонидаги маърифатга ва маънавиятга, билимга чанқоқлик асрлар мобайнида шаклланган, сайқал топган.

Ватанимизнинг ўз мустақиллигига эришгани — аждодлар орзусининг ижобати кенг йўл очиб берди. Хусусан, "Қадрлар тайёрлаш миллий дастури"нинг ҳаётга тадбиқ этилиши халқро ҳамжамятда ўз ўрнини мустақамлашга олиб келди. Зотан, бугунги тазкор замонда бирон-бир давлат учун ҳал қилувчи омил ҳарбий қудратда эмас, балки интеллектуал салоҳиятда, фикрда, ақлда, илгор технологияларда. Президентимиз таъкидлаб айтган: "Куч — билим ва тафаккурда" деган ҳикмат мамлакатимиз бугунги ва эртанги кунини назарда тутиб айтилгандир.

Ватанимиз ўз мустақил-

лигига эришган дастлабки йилларданок ёш авлоднинг соғлом ва баркамол бўлиб вояга етиши масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Мамлакатимизда замонавий талабалар асосида барпо этилган таълим масканлари, уларнинг зарур ўқув жиҳозлари ва техник ускуналар билан таъминлангани, дастур ва қўлланмалар, илгор педагогик технологияларнинг амалиётга жорий этилгани

юрт келажаги йўлида қилинаётган чинакам ғамхўрликнинг амалий ифодасидир. Давлатимиз раҳбари Ислам Каримов ташаббуси ва кўрсатмалари билан қисқа фурсат ичида пойтахтимиздаги "Ёшлик" талабалар шаҳарчасининг янги қиёфа касб этгани баркамол авлоднинг камол топтириши йўлида олиб борилаётган сарф-харакатларнинг изчиллигидан далолат.

Бугунги кунда "Ёшлик" талабалар шаҳарчасидаги 26 та таълим муассасаларида 20 дан зиёд миллат ва элнинг 40 мингдан зиёд фарзанди турли соҳалар бўйича таълим олишмоқда. Республикаимиз вилоятларидан келиб ўқийётган ёшларнинг 8700 нафари 39 та турар-жойларда истиқомат қилишади. Савдо ва маиший хизмат кўрсатиш шохбчалари, чеварлик устаконалари, шаҳарларро теле-

фон, қайта таъмирланган ва замонавий асбоб-ускуналар билан таъминланган поликлиника ёшлар хизматида. Биз "Ёшлик" талабалар шаҳарчасида бўлганимизда, халқимизнинг қадим эзгу аъённаларни давом эттаётганига гувоҳ бўлдик. Шаҳарча марказида қисқа вақт ичида барпо этилган мухташам "Маънавият маркази" бизнеси қад ростлаб турибди. Турар-жойлар ораси-

да шинам ва ораста йўлакчалар, икки четга бир текис экилган қўқ-қўқ арчалар кўзни қувонтиради. Мустақиллик йилларида орттирилган ҳаётий тажрибаларимиз, юртимизда юз кўрсатган ўзгариш ва янгиликларимиз, эришган ютуқларимиз овоз ва эркин мамлакатимизнинг эртасига ишонч барқарорлигининг далолат бериб турибди. (Давоми иккинчи бетда)

Huquqiy ma'rifat

Жамиятда демократик қадриятларни тўла-тўқис қарор топтиришда аҳолининг, айниқса, ёшларнинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтириш муҳим аҳамият касб этади. Бу борадаги амалий ишларни мунтазам тарзда амалга ошириш мақсадида "Жамиятда ҳуқуқий маданиятнинг юксалтириш миллий Дастури" қабул қилинган. Дастурда олим ва мутахассислар аҳолига янги қабул қилинаётган ва амалдаги қонун ҳужжатларининг мазмун-моҳиятини тушунириш — тарғибот-ташвиқот ишлари узуқсизлигини таъминлашга жиддий эътибор қаратишлари лозимлиги ўқтирилган. Шу ўринда давлатимиз раҳбари Ислам Каримовнинг суд-ҳуқуқ тизimini ислоҳ қилишдек кенг миқёсдаги ўзгаришларни фуқароларга етказишда, аҳолининг ҳуқуқий маданиятининг шакллантиришда оммавий ахборот воситаларини ўрни ва аҳамияти улкан эканини таъкидлаб айтган фикрларини яна бир бор эслаш жоиздир.

ИСТЕЪМОЛЧИНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТИ

Шу маънода қуйида "Уй-жой коммунал хўжалиги соҳасида ислохотларнинг амалга оширилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонуннинг моҳияти ҳусусида фикр юритамиз. Шунингдек, мазкур қонуннинг қабул қилиниши билан "Давлат божи тўғрисида"ги (1992 йил), "Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида"ги (1993 йил), "Бюджет тизими тўғрисида"ги (2000 йил) қонунларга, шунингдек, "Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси" ва ҳамда "Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс"га ўзгариш ва қўшимчалар киритилди.

Дарҳақиқат, уй-жой коммунал хўжалиги соҳасидаги ислохотларни мақсадга мувофиқ равишда амалга ошириш, жумладан, коммунал хизматлар учун истеъмолчиларнинг ўз вақтида ва тўлиқ ҳисоб-китоб қилиш механизминини тақомиллаштириш ва масъулиятни ошириш, тарифларнинг асосий равишда ўсиб кетишига йўл қўймайлик, шунингдек, коммунал тармоқлардан фойдаланиш, уларни техник жиҳатдан қайта жиҳозлаш мақсадида 2005 йил 11 февралда Президентимизнинг "Коммунал хизматлар тарғиботларининг асосий равишда ўсиб кетишига йўл қўймайлик ҳамда улар учун ўз вақтида ва тўлиқ ҳисоб-китоб қилиниши учун истеъмолчиларнинг масъулиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори қабул қилинди.

Давлатимиз раҳбарининг Парламент палаталарининг биринчи қўшма мажлисидаги маърузасида уй-жой — коммунал хўжалиги соҳасида олиб борилаётган ислохотларни навбатдаги устувор ва зарифардан бири деб баҳолагани ушбу қонунни қабул қилинишига асос бўлди. Президентимиз коммунал хизматлар, айниқса, иссиқлик энергияси, иссиқ ва совуқ сув истеъмолини ҳисобга оладиган асбоб-ускуналарнинг (Давоми учинчи бетда)

Адлия вазирлигида янги тахрирдаги "Маъмурий жавобгарлик тўғрисида"ги кодекснинг муҳокама-сига бағишланган давра суҳбати ўтказилди. Унда Олий Мажлис Сенати аъзолари, Қонунчилик палатаси депутатлари, прокуратура, суд, назорат қилувчи идоралар вакиллари, ҳуқуқшунос олимлар ҳамда Япониянинг "ЖАЙКА" халқаро тажрибали вакиллари иштирок этдилар.

Маълумки, давлатимиз раҳбари 2005 йилнинг 28 январ кунин Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасида мамлакатимизда суд-ҳуқуқ ва маъмурий соҳада амалга оширилаётган ислохотларни янада жадаллаштириш заруратини алоҳида таъкидлаб ўтганди.

Шунингдек, Президентимизнинг 2005 йил 10 мартда қабул қилган қарорида Адлия вазирлиги, Бош прокуратура зиммасига бошқа манфаатдор идоралар билан ҳамкорликда янги тахрирдаги "Маъмурий жавобгарлик тўғрисида"ги кодекс лойиҳасини ишлаб чиқиш вазифаси-

АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИДА

ни юклатилганди.

Мазкур қарор талабларидан келиб чиқиб, янги тахрирдаги кодексга: — маъмурий санкцияларни

қўллаш ҳуқуқига эга бўлган органлар сонини қисқартириш; — айрим жавобгарлик турларини ҳўжалик юритувчи субъектлар зиммасидан олиб ташлаб,

Бугун жамиятимизда ҳар бир соҳада олиб борилаётган кенг қамровли ислохотлардан кўзланган асосий мақсад — инсонга муносиб турмуш шароитини яратиш бўлиши, уларни ҳақ-ҳуқуқи ва манфаатларини тўлиқ ҳимоя қилишдан иборатдир. Айниқса, янги иш ўринлари очилиши, шунинг орақсидан одамлар рўзгорини обод, оила аъзоларининг муносиб турмуш кечирishiларига имконият яратиш муҳим вазифа саналади. Шу маънода қайси туманда йирик корхоналар, шу жумладан, хорижий инвестиция иштирокидаги қўшма корхоналар кўп бўлса, шунча ахши. Нега деганда, ҳар бир янги-янги ишчи ўринлар яратилади.

Биргина Сирдарё туманида ўтган йилнинг 1 март ҳолатига кўра, ўнча хорижий инвестиция иштирокидаги қўшма корхоналар давлат рўйхатига олинганди. Албатта, битта туманда шунча қўшма корхонанинг ташкил этилиши кишини қувонтиради. Аммо рўйхатга олинган қўшма корхоналарнинг тўрттааси ҳали-ҳамон ўз фаолиятини бошламагани кишини таажубга солади.

Вилоят адлия бошқармаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 2 майдаги "Тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни ҳуқуқий ҳимоя қилиниши кўчайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори ижроси туманда ташкил этилган хорижий инвестиция иштирокидаги корхоналар фаолиятида қандай кечаётганлиги юзасидан ўтказган мониторинг жараёнида бу

МАСЪУЛИЯТ УНУТИЛГАН ЖОЙДА...

оқсоқлик сабаблари маълум бўлди. Шунингдек, мониторинг таҳлиллари туманда инвестицион шароитлар мавжудлигини кўрсатади. Янги ташкил этилган корхоналарнинг инвестицион йўналишлари аниқ белгиланган. Масалан, "Файз-Имаил Систем" Ўзбекистон-Италия-Бирлашган Араб Амирликлари қўшма корхонаси мебель маҳсулотларини ишлаб чиқаришга, "Раҳнома - Нур" Ўзбекистон-Америка қўшма корхонаси ишлаб чиқариш ва савдо-сотикқа иختисослаш-

тирилган. "Рейтеск-Ўзбекистон" Ўзбекистон-Люксембург қўшма корхонаси газлама ва тикув маҳсулотлари, "Сирдарё он" Ўзбекистон-Британия қўшма корхонаси аса дон маҳсулотларидан ун тайёрлашга иختисослашган қўшма корхоналар сирасига кирди. Бирок туманда фаолият кўрсатмаётган қўшма корхоналар сони ошган бўлса-да, туман ҳокимлиги томонидан бунинг сабаблари аниқланмаган. Бошқача айтганда, муаммолар батаф-

уларнинг мансабдор шахсларига юклатиш; — кодексдан эскириб қолган, амалиётда иш бермаётган ва жуда оғир бўлган маъмурий ҳуқуқбузарликларни олиб ташлаш; — ҳўжалик юритувчи субъектларга нисбатан қўлланилаётган маъмурий жарималар миқдорини камайтириш; — давлат бошқарув органларининг ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятига асосий аралашуш ҳолатлари юзасидан жавобгарликни янада кўчайтириш каби тамойилларни киритиш зарурлиги белгилас олиндди.

Шунингдек, 2005 йилда фақат адлия идоралари томонидан ўтказилган ўрганишлар довомида назорат қилувчи идоралар фаолиятида маъмурий жавобгарликка тортиш юзасидан 14.280 та қонунбузилиш ҳолати аниқланган. Бугунги кунда Адлия вазирлиги, Бош прокуратура, Олий суд, ИИБ ва бошқа манфаатдор идоралар билан ҳамкорликда кодекснинг янги лойиҳаси устида фаол иш олиб боришмоқда. Бу лойиҳани ишлаб чиқишда амалдаги кодексни қўллашда ву-жудга келган муаммолар чуқур таҳлил қилинди ҳамда мазкур соҳа бўйича Россия Федерацияси, ИДХ ва бошқа хорижий давлатларнинг тажрибаси ўрганилмоқда. Давра суҳбати иштирокчилари янги тахрирдаги кодекс бўйича ўз ечимини кутаётган бир қатор муаммолар масалалар юзасидан фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Бу эса ўз навбатида янги тахрирдаги "Маъмурий жавобгарлик тўғрисида"ги кодекс лойиҳасини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этади.

Xabar

Мулҳаза ва таҳлил

Mulohaza va tahlil

оширилиши зарур бўлган вазифалар аниқ-тиник баён этилганди. Жумладан, унда туман ҳокимлигида биринчи навбатда хорижий инвестиция иштирокидаги корхоналар фаолиятини мувофиқлаштириб борувчи ишчи гуруҳи ташкил этиш зарурлиги алоҳида қайд этилганди. Мазкур ишчи гуруҳи адлия бошқармасининг тегишли бўлими билан узвий ахборот алмашилувини йўлга қўйиб, мавжуд муаммоларни бартараф этиш чораларини қўриш зарурлиги таъкидланганди. Шунингдек, тақдимномада айни пайтда фаолият кўрсатаётган қўшма корхоналардаги мавжуд аҳолини ўрганиш чикиш, уларга амалий ёрдам кўрсатиш, жиддий муаммолар ҳусусида адлия бошқармасига тақлиф билан қикиш, назорат қилувчи идора-лар томонидан улар фаолиятига асосий аралашушларга қатъиян чек қўйиш сўралганди. Ҳокимлик тақдимно-ма ижроси юзасидан бир ойлик муддатта адлия бошқармасига ёзма равишда ҳабар бериш керак эди. (Давоми иккинчи бетда)

Sharh

ЭРКИН ФАОЛИЯТ КАФОЛАТИ

Ҳусусий мулк эгаларининг мамлакатимиз иқтисодига қўшаётган улуши йилдан-йилга ортиб бораётир. Бу эса, уларга яратилган шарт-шароит, фаолиятларининг ҳуқуқий жиҳатдан кафолатлангани натижасидир.

Президентимиз Ислам Каримов Олий Мажлис Қонунчи-лик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маъруза-сида мамлакат тараққиётининг устувор вазифалари ҳақида таъкидлаб, иқтисодиётимиз ри-вожининг стратегик йўналиш-ларини белгиллаб берди. Маз-кур йўналишлар жамиятнинг де-мократлаштириш ва янгилаш, бозор ислохотларини чуқур-лаштириш ҳамда иқтисодиёт-ни янада эркинлаштириш бў-йича амалга оширилаётган кенг қўламли ишларнинг ман-тикий давомидир. Албатта, тадбиркорликнинг ҳуқуқий базасини яратмай ту-риб, кўзланган мақсадларга эришиб бўлмайди. Зеро, му-стақкам ҳуқуқий пойдевор яратиш қонун ижодкорлигини қўчайтириши тақозо этади. Президентимизнинг 2005 йил 21 сентябрдаги "Тадбир-корлик фаолияти юритуш учун руҳсатнома турларини қисқартириш ва уларни бе-риш тартиб-қоидаларини соддалаштириш тўғриси-да"ги қарори тадбиркорлик-ни ривожлантиришнинг янги имкониятлари яратилишига ҳуқуқий замин ҳозирлади. Мазкур қарорга мувофиқ, ру-хсатномалар бериш тартиб-қоидалари янада соддалашти-рилди. 2005 йилнинг 1 октя-бридан аудиторлик, ветерина-рия, медицина, фармацевти-ка, йўловчи ва юкларни дарё транспортларида ташуш, қим-матбаҳо металл ва тошлардан заргарлик биюмларини тайёр-лаш, қимматбаҳо қоғозлар бо-зорда профессионал фаоли-ят юритуш (инвестиция инсти-тутилари фаолияти), суғурта-ловчи ва суғуртачи брокер-ларнинг суғурта фаолияти, биржа, туристик, ломбардлар ва улгурчи фаолиятлар тур-ларини амалга ошириш учун лицензиялар чекланмаган муддатга берилиши жорий этилди. Қарорнинг 3-илова-сида мувофиқ, тадбиркорлик фа-олиятини юритушда бир-би-рини тақорлайдиган ва ор-тиқча рухсатномалар талаб этиш тартиб-қоидалари бекор қилинди. (Давоми иккинчи бетда)

Muloqot

ЗАРАР УНДИРИЛАДИ

Эрим иш даврида касалликка чалиниб, меҳнатга лаёқатсиз бўлиб қолиди. Бунинг устига у ҳали давоний-либ юрган чоғида корхона мутасаддилари ундан ишдан бўшатилиши ҳақида арза ёздириб олишди ва ишдан бўшатилди. Орадан кўп ўтмай эрим касали баттар хурж қилиши оқибатида вафот этди. Саволим қуйидагича:

Айтиш-чи, эрим касал пайтида корхона маъмурияти уни ишдан бўшатилиши ҳақида борми? Шунингдек, эрим касаллик тўғрисида вафот этгани ва фарзандларим ҳамда мен боқувчимизни йўқотганимиз учун нафақа ундириб беришларини сўраб судга мурожаат қилишим мумкинми?

Арофат УМАРОВА, Анджон шаҳри

— Аввало шуни айтиш керакки, иш бериши Меҳнат кодексининг бир қатор моддаларини бузиб, эрингизни ишдан бўшатган. Сиз турмуш ўрғинингизнинг айри-қирғини равишда, яъни ноқонуний ишдан бўшатилгани ва унинг шайи, кадр-қимматини химоя қилишни сўраб, фуқаролик судига мурожаат қилишингиз мумкин. Суд турмуш ўрғинингизнинг ҳуқуқларини тиклаш билан бир қаторда иш билан боғлиқ бўлган моддий ва маънавий зарарларини ҳам ундириб беради.

Меҳнат кодексининг 187-моддасига мувофиқ, ўз меҳнат вазибаларини бажариши муносабати билан ёки меҳнат қилиш имкониятидан айриқонуний равишда маҳрум этилганлиги натижасида ҳодимга, боқувчиси иш билан боғлиқ ҳолда вафот этган тақдирда эса, унинг оила аъзоларига (192-модданинг биринчи қисми) етказилган ҳар қандай зарарини (шу жумладан, маънавий зарарини) иш бериши, ба-шарти ушбу Кодексда бошқача ҳолат назарда тутилмаган бўлса, тўлиқ ҳажмда тўлайди.

Маънавий зарар (жисмоний ёки руҳий азоблар) пул шаклида ҳамда иш бериши ва ҳодим ўртасидаги келишувга мувофиқ равишда, ҳодим меҳнат вазибаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда вафот этган тақдирда эса, иш бериши ва вафот этган ҳодимнинг оила аъзолари ўртасидаги келишувга мувофиқ равишда белгиланган миқдорда қопланади. Маънавий зарарни қоплаш юзасидан низо келиб чиққан тақдирда, бу масала судга кўриб чиқилади. Бундан ташқари, иш беришининг турмуш ўрғин-

гизни касаллик варақасида бўлган пайтда ишдан бўшатилиши қонуний эмас. Нега деганда, Меҳнат кодексининг 192-моддасига мувофиқ, ҳодим меҳнатда майиб бўлиши, касаллик вафоти ёки меҳнат вазибаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда соғлиғига бошқача тарзда шикаст етиши сабабли вафот этган ҳолларда, иш бериши марҳумнинг қарамоғида бўлган меҳнатга қобилиятсиз шахсларга, шунингдек, ўн олти ёшга тўлмаган ёки у вафот этган кунга қадар ундан таъминот олиш ҳуқуқига эга бўлган шахсларга, марҳумнинг вафотидан кейин туғилган фарзандларига, шунингдек, ота-онасидан бериб, умр йўлдошига ёки оиланинг бошқа аъзосига, агар у иш-лабмасдан марҳумнинг уч ёшга етмаган болалари (укалари, синглиллари) ёки наби-ралларининг парвариши билан банд бўлса, зарарни тўлаши шарт.

Куйидагилар меҳнатга қобилиятсиз деб ҳисобланади: — ўн олти ёшдан катта шахслар, агар улар шу ёшга тўлганга қадар ноғирон бўлиб қолган бўлсалар; — олтинчи ёшга тўлган эр-қаклар ва элик беш ёшга тўлган аёллар; — белгиланган тартибда ноғирон деб топилган шахслар. Оила аъзосининг меҳнатга қобилиятсизлиги бошланган вақт (боқувчининг вафоти унинг қадар ёки ундан кейин) унинг зарарни ундиришига бўлган ҳуқуқига таъсир этмайди.

Ушбу моддага биноан сиз боқувчининг йўқотганлик нафақасини олшингиз ва иш бериши томонидан эса боқувчининг вафот этганлиги муносабати билан зарар тўлашини лозим.

БОЛАННИНГ РОЗИЛИГИ ОЛИНАДИ

Тақдир экан, икки йил бурун турмуш ўртоғим билан ажрашиб кетган эдик. Болам мен қолган, лекин эрим ҳар доим болани беришимни талаб қилади. Бола эса суд ҳукми билан менда қолдирилган. Эрим яна судга мурожаат қилган экан, улар боланинг розилиги билан иш тутиши мумкинлигини айтишибди. Ҳозир боланинг ёши 11 да. Айтиш-чи, бу низои ҳал этишда унинг хоҳиши қандай аҳамиятга эга?

Г. ЖОВЛИЕВА, Шўрчи тумани

— Ҳа, бу масала қонуний ечимини топишда боланинг розилиги алоҳида аҳамият касб этди. Оила кодексининг 44-моддаси, унчинчи қисмида таъкидланганича, суд эр ва хотинни никоҳдан ажратиб қўлганда куйидаги масалага эътиборни қаратиши лозим: — никоҳдан ажратилган кейин вояга етмаган болалар ота-онанинг қайси бири билан яшашини; — вояга етмаган болаларга таъминот бериш учун ота-онанинг қайси биридан ва қанча миқдорда алимент ундирилишини аниқлаши шарт.

Суд вояга етмаган болалар ота-онанинг қайси бири билан яшашини ҳал қилишда биринчи навбатда болалар манфаатидан келиб чиқishi керак. Бунда ота билан онанинг ҳар биридан болага тегишли тарбия бериш имконияти маъжудлиги ҳисобга олинади, зеро, уларни боқиб ва тарбиялаш учун қулай шарт-шароитлар берилиши лозим.

Болани ким билан қолиши ҳақида унинг ўзидан ҳам сўралади. Албатта, бундай вазиятда, бола мустақил фикрлай оладиган ва ақдан иш тута биладиган бўлиши керак. Вояга етмаган фарзандлар эса аскарият ҳолларда онага қолдирилади.

НИКОҲ ГУВОҲНОМАСИНИ ТИКЛАШ МУМКИНМИ?

Яқинда бир сабаб тўғрисида никоҳ гувоҳномасини йўқотиб қўйдим. Айтиш-чи, никоҳ гувоҳномасини қайта тиклаш бўладими ва у қай тарзда амалга оширилади? Бунинг учун қандай ҳужжатлар талаб этилади?

Б. КОМИЛОВА, Сирдарё вилояти

— Оила кодексининг 230-моддасида фуқаролик ҳолати далолатномалари ёзувларини тиклаш ҳақида сўз юритилган. Унга кўра, фуқаролик ҳолати далолатномалари ёзувларини тиклаш деганда илгари шундай ёзув бўлганлигини тасдиқловчи етарли асослар бўлганда, уларни қайта тиклаш қўйиш тушунилади.

Шунингдек, тикланиши лозим бўлган далолатнома ёзуви кимга нисбатан тузилган бўлса, фақат шу шахсининг доимий яшаб турган жойидаги ФХДЕ идорасига далолатнома ёзувини тиклаш ҳақида арза берилади. Далолатнома ёзувини тиклаш ҳақида арза белгиланган шаклда бўлиб, ундан аризачи тўғрисидаги автобиографик маълумотлар: фамилияси, исми,

отасининг исми, туғилган йили, санаси ва туғилган жойи, ота-онаси, никоҳи, болалари ҳақида маълумотлар акс эттирилиши лозим. Далолатнома ёзувини тиклаш ҳақидаги аризага паспорт нусхаси, аризачининг ота-онасини тасдиқловчи ҳужжатлар (булар ота-онанинг паспортлари, агар улар вафот этган бўлса, ўлим ҳақидаги гувоҳномалари), ака-укаларининг туғилганлиги ҳақида гувоҳномалари, уй дафтаридан кўчирма илова қилиниши лозим.

Аризачининг ота-онаси ҳақида маълумотлар аниқ бўлмаган ҳолларда, туғилганлик ҳақида тикланган далолатнома ёзувида ота-она ҳақидаги маълумотлар устунга очик қолдирилиб, қизиқча қўйилади, онанинг миллати ёзилмаган устун эса аризачининг ҳужжатлари асосида тўлдирилади.

Саволларга ҳуқуқшунос Саломат НИЁЗОВА жавоб бери

(Давоми. Боши биринчи бетда) Бу ишонччи, айниқса, "Ёшлик" талабалар шаҳарчасида таълим олаётган ёш авлоднинг сарбаланд руҳида, гайрат-шижоатида, унинг ҳаётга ташналигида, илму маърифат ва соғлом турмуш сари ташлаётган ўқитимларидан кўрса бўлади.

— Истиклол йилларида "Куч — билим ва тафаккурда" шiori остида амалга оширилган улкан ишлар айни биз, ёшларнинг фаровон турмуши, янада кўп ва ҳуб билим олишимизга қаратилганини барал-ла айтиш керак, — дейди Узебекистон Миллий университети филология факультетининг биринчи курс магистри Содиқ Норбоев.

Дарҳақиқат, фаровон, қудратли мамлакатлар ибрати илм-фан, ақ-заковат, маърифатнинг ҳал этувчи аҳамиятга эга эканлигини яққол кўрсатиб туради. — Эсингизда бўлса керак, — давом этди суҳбатдошимиз, — янги йил арафасида Президентимиз Ислам Каримов "Ёшлик" талабалар шаҳарчасидаги қурилиш ва ободонлаштириш ишлари билан танишар экан, бу ерда барпо этилган "Маънавият маркази"да бир гуруҳ талаба-ёшлар билан салимий суҳбат-лашди. Ҳозирги кунда ёшлар ўртасида маънавий-маърифий тарбия билан боғлиқ муаммоларга қизиқиш катта. Давлатимиз раҳбари шу ҳақда биз билан чин дилдан суҳбатлашди.

Маънавият ҳақидаги ҳар қандай суҳбат-мунозаранинг шунчаки рас-

миликдан, баландпарвозликдан холи бўлишини алоҳида таъкидлади. Биз Юртбошимиз ишонччи оқлаб, пухта билим эгаллашимиз, келажакда улуг аждодларимизга муносиб фарзандлар бўлиб қолишимиз лозим.

Миллий университетнинг 12-14 талабалар турар-жойларида бўлди. Йўлак ва хоналар озода, ёруғ, саранжом-саришталиги билан

риб қолган ва пала-партиш экилган дараклар ўрнига манзарали дараклар, йўлакчалар атрофига турфа гуллар, кўчатлар экилмоқда. Яқинда ўтказилган игна баргли арча дараклари, кўкчамзорлаштирилётган майдончалар атроф-муҳит кўрпига қўриқиб, шаҳарча ҳавосининг мусаффолигини таъминлайди.

Шаҳарча ҳудудидан жойлашган

БАРКАМОЛ АВЛОД БАХТИ

пойтахтимиздаги "Ёшлик" талабалар шаҳарчасидан репортаж

кишини қувонтиради. Ёшларнинг яшashi ва ҳордиқ чиқариши учун барча шарт-шароит муҳайё. Сифатли таъмирдан чиқарилган талабалар уйларида маънавият ва маърифат, интернетга уланган компьютер хоналари, спорт зали, ошхона, кир ювиш ва дазموллаш жойи, турли тадбирлар ўтказиш учун махсус хона, санитар-гигиена меъёри-ларига тўлиқ жавоб берадиган ювини хоналари мавжуд.

барча таълим муассасалари ва талабалар уйларида, шаҳарча хокими томонидан тасдиқланган режа асосида, С.Раҳимов туман прокуратураси, туман ички ишлар бошқармаси ходимлари, Шарқ-шунослик институти ҳамда Ислам университетининг ўқувчилари ҳамкорликда мунтазам равишда учрашувлар, турли мавзуларда суҳбатлар ўтказиб келинмоқда. Мазкур учрашувларда ҳалқимиз оқилолигига раҳна солаётган диний экстремизмининг ёт таъсирлари ҳақида, барқарорлиқни сақлаш тўғрисида қизиқарли маърузулар ўқилмоқда.

шида муҳим аҳамият касб этади. Бу борада шаҳарчадаги "Маънавият ва маърифат" марказининг юрифтаётган фаолияти, айниқса, салмоқли. — Марказнинг бош мақсади, — дейди "Маънавият ва маърифат" маркази раҳбари Олимжон Худойназаров, — олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида, талабалар турар жойларида, умуман, "Ёшлик" шаҳарчаси ҳудудидан олиб бориладиган маънавий-маърифий ишларни мувофиқлаштириш, илмий-услубий, ахборот-технологик ёрдам кўрсатиш. Шунингдек, биз маънавий-ахлоқий жараёнларни таълим тизимига таъбиқ этишга қўмақлашамиз, талабаларнинг бўш вақтини мазмунли таш-

Bugunning gapri

қил этиш, уларнинг амалий-ижодий қизиқишларини мунтазам қўллаб-қувватлашимиз.

Дарҳақиқат, шаҳарчадаги ораста хиёбонлар бўйлаб сайр этар экансиз, нигоҳида, юриш-туришида қатъият ва мамнуният акс этиб турган талабаларни кўриб, миллий истиқлол гоёси руҳида тарбия топётган навқирон авлод ўтмишдошларидан тамомила фарқ қилишига ишонч ҳосил қиласиз. Улар Ватан манфаатларини ҳар нарсадан устун қўядилар. Ўз иқтидорларига ишонган ҳолда илм-фаннинг юксак чўққиларини эгаллашга тайёрдилар.

Давлатимиз, ҳалқимиз ёш авлодини ёт таъсирлардан асраб-авайлаб, уларнинг ҳаёти сермазмун, келажак ёруғ бўлиши учун барча эзгу ишларни амалга оширмоқда. Зотан, мамлакатимизнинг, миллатимизнинг келажакни ёш авлоднинг орзу-ҳаваслари, ҳаракат ва интилишлари белгилайди.

Мансур ТЕНГЛАШЕВ, филология фанлари номзоди

ЭРКИН ФАОЛИЯТ

КАФОЛАТИ

(Давоми. Боши биринчи бетда) Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 5 ноябрдаги "Улгур-сур савдо фаолиятини лицензиялаш тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида"ги қарорига кўра, ҳўжалик юритувчи субъектларга, мазкур қарор кўчига киргунга қадар берилган, улгуржи савдонинг амалга ошириш ҳуқуқини кафолатловчи гувоҳномалар мuddати тугагунгача амал қилади. Шунингдек, бу гувоҳномалар қўшимча йнғимларсиз улгуржи савдо фаолиятини амалга ошириш лицензияси қайта расмиyllаштирилиши белгиланди.

Лицензия олимоқчи бўлган талабгор лицензия беришчи органга: — юридик шахсининг давлат каби масалаларини аниқ ва таъсирчан йўл-йўриқлари ишлаб чиқилган. Эндликда ҳўжалик юритувчи субъектлар улгуржи савдо фаолиятини амалга ошириш учун лицензия олишда мазкур фаолият турини тартибга солувчи қонун талабларига оғишмай риоя этишлари, қорхона устав фонднин энг кам ойлик иш ҳақининг камида 3500 баравари миқдорда шакллантирилган бўлиши лозим. Мажбурий тартибда сертификатланган товарлар сотилган тақдирда эса, мувофиқлик сертификатлари ёки товарларнинг махсулот ишлаб чиқарган қорхоналарда сертификатлангани тўғрисидаги маълумотлар талаб қилинади.

Sharh

рўйхатидан ўтказилгани тўғрисидаги гувоҳноманинг нотариал тасдиқланган нусхасини; — энг кам иш ҳақининг камида 3500 баравари миқдорда устал ва лантанирилганини тасдиқловчи ҳужжатнинг, жумладан, энг кам ойлик иш ҳақининг камида 1200 баравари миқдорда пул маблағлари киритилганини тасдиқловчи банк ҳужжатининг нусхасларини; — лицензия бериш тўғрисидаги аризалар лицензияловчи орган томонидан қўриб чиқилиши учун йнғим тўланганини тасдиқловчи ҳужжатнинг тақдим этиши лозим.

Лицензия бериш ёки лицензия беришни рад этиш тўғрисида қарор ариза ва зарур ҳужжатлар топширилган кундан бошлаб икки иш кунини мuddати чиқарилади. Лицензиянинг амал қилиши лицензияловчи орган томонидан ўн кундан ортиқ бўлмаган мuddатга тўхтатиб турилиши мумкин. Ўн кундан ортиқ мuddатга тўхтатиб туриш эса фақат суд тартибиде амалга оширилади.

Иқтисодиётимизнинг таянчига айланаётган тадбиркорларнинг ортиқча оворгарчилик ва тўсиқларсиз эркин фаолият юритиши жамиятимизнинггинагина ютуғи бўлади. Бу мақсадга эришиш, бир томондан, давлат идораларида фаолият юритаётган ходимларга, иккинчи томондан, эса, тадбиркорларга фақат қонун асосида фаолият юритиш маъсулиятини оқлайди. Бу маъсулият ҳар бир тадбиркор ва давлат идораси ходими фаолиятининг асосий мезони бўлмоғи лозим.

Mulohaza va tahlil

МАСЪУЛИЯТ УНУТИЛГАН ЖОЙДА...

(Давоми. Боши биринчи бетда) Ҳўш, бунинг нимаси ёмон? Тақдирнома ижросини таъминлаш Ҳитой деворини тиклашдек машаққатли меҳнат талаб этмаса керак? Ижро ўз вақтида таъминланса, давлат рўйхатига олинган, аммо фаолият юритмай турган қорхоналар фаолият бошлариди? Энг асосийси, бу ҳол туманда ялпи махсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши ва аҳолининг иш билан таъминланишига омил бўлади.

қараган ходимнинг тегишли завога тортилгани яъни, албатта. Лекин масаланинг кишини ташвишлантирадиган бошқа томони ҳам йўқ эмас. Аниқроқ айтганда, агар тақдирнома ижроси ўз вақтида таъминланганда тумандаги қўшма қорхоналар фаолияти аввалроқ изга тушган, оксоқлик барҳам топган бўларди.

Албатта, тақдирнома ижроси ҳусусида батафсил тўхталишимизнинг ўзига хос сабаблари бор. Аввало шуни айтиш керакки, вилоят адлия бошқармаси тақдирнома маси туман ҳокимлигига юборилганда, у қурилиш, транспорт, коммуникация ва ободонлаштириш ишлари бўйича ҳокимнинг биринчи ўринбосари Баҳодир Қурбонова ижро учун топширилади. Бироқ Б.Қурбонов неғадир тақдирноманинг бир ойда бажарилиши лозим бўлган мuddатини тўрт ойга чўзади. Ҳолбуки, ижро мuddатини бузишга ҳеч бир аризли сабаб йўқ эди.

Давлатимиз раҳбари ўтган йил бошида Оксарой қароргоҳида Вазирлар Маҳкамасининг янги таркиби билан бўлиб ўтган йилги ҳақда ҳар бир мутасадди раҳбарнинг ўз ишига бўлган масъулиятини тўбдан ўзгартириш, шахсий жавобгарлиқни ошириши биринчи даражада вазифа сифатида қайд этган эди.

Адлия бошқармаси Б.Қурбоновни "Тўғридан-тўғри ҳорижий инвестицияларни ҳуқуқий химоя қилиши кучайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қонун ҳужжатларини бузган ва бу ҳаракатлари билан "Мазмурий жавабгарлик тўғрисида"ги кодекснинг 198-моддаси, 1-қисмидаги ҳуқуқбузарликни содир этганидаги айбоб, жиноят ишлари бўйича Сирдарё туман судига берди. Суд ўз навбатида Б.Қурбоновни юқоруда қайд этилган кодекснинг 198-моддаси, 1-қисмида кўрсатилган маъмурий ҳуқуқбузарликни содир этганидаги айбдор, деб топиб, унга маъмурий жарима жазоси тайинлади.

Бундан ташқари тақдирнома ижросида "Текширишлари рўйхатга олиш китоби"да ўрна-тилган қонда ҳам бузилган. Аниқроқ айтганда, текширувчилар томонидан унга тегишли ёзувлар но-тўғри киритилган. Яъни Бухоро ша-ҳар ДСИ бошлигининг 2005 йил 10 майдаги 168-сонли буйруғида текшириш мuddати 10 майдан 20 майгача белгиланган бўлса-да, солиқ идораси ходимлари "Текшириш-лари рўйхатга олиш китоби"да мuddат 30 майгача, деб ёзилган. Таассуфки, текшириш мuddати тегишли тартибда ДСИ бошлиғи томонидан узайтирилган. Унитар қорхонада 10 кун мобайнида ор-тиқча текшириш ўтказиш вақолат доирасидан чиқиб, ўз билгичча

Р. АБДУРАСИМОВ, Адлия вазирилик масъул ходими

Жамшид ШУКУРОВ, Худкушмид ХУДОЙБЕРДИЕВ, "Инсон ва қонун" мухбири

Qonun ko'magi

қонун талабларидан "беҳабар" ше-қилли, қарор жавобгарга 12 кундан сўнг етиб борган. Бундан ташқари текшириш жа-риғида "Текширишлари рўйхатга олиш китоби"да ўрна-тилган қонда ҳам бузилган. Аниқроқ айтганда, текширувчилар то-монидан унга тегишли ёзувлар но-тўғри киритилган. Яъни Бухоро ша-ҳар ДСИ бошлигининг 2005 йил 10 майдаги 168-сонли буйруғида текшириш мuddати 10 майдан 20 майгача белгиланган бўлса-да, солиқ идораси ходимлари "Текшириш-лари рўйхатга олиш китоби"да мuddат 30 майгача, деб ёзилган. Таассуфки, текшириш мuddати тегишли тартибда ДСИ бошлиғи то-монидан узайтирилган. Унитар қорхонада 10 кун мобайнида ор-тиқча текшириш ўтказиш вақолат доирасидан чиқиб, ўз билгичча

Мазкур қарорнинг 9-бандига асо-сан битта объектининг қурилиши юзасидан моддий-техника ресурсларини буюртмадан бош пу-дратчиға етказиб берилиши, бош пу-дратчидан суд-пу-дратчиға ет-кази берилиши махсулот реализа-цияси ҳисобланмайдми.

Шунга қарамай, шаҳар ДСИ Ад-лия вазирилик томонидан рўйхатга олинган Низом, ҳуқумат қарори, Давлат солиқ қўмитаси томонидан берилган раҳбарни тушунчалар ва мазкур йўналишдаги бошқа бир қатор меъёрий ҳужжатларда қури-лиш, қурилиш-монтаж, таъмирлаш-қурилиш, ишга тушириш-созлаш, лойиҳа-қидирув ва илмий тақши-лотларнинг бюджетдан ташқари мажбурий ажратмаларни тўлаш асослари ва тартиби аниқ-тиник ўз

ҚИЛИНДИ

иш тутишни аниқлашмайди? Шунингдек, текшириш чоғида солиқ идораси ходимлари яна бир ҳафта йўл қўйишган. Яъни Адлия вазирилик томонидан 2004 йил 6 апрелда рўйхатга олинган "Яро-на ижтимоий тўловини ҳамда давлат ижтимоий сугуртасига мажбурий бадаллар ва ажрат-маларни ҳисоблаш, тўлаш, тақ-симлаш тўғрисида"ги Низом ва Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 12 сентябрдаги "Капитал қурилишида ҳўжалик муноса-батлари механизмининг тақомил-лаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорининг теги-ши бандида қурилиш, қурилиш-монтаж, таъмирлаш-қурилиш, ишга тушириш-созлаш, лойиҳа-қидирув ва илмий тақшилотлар учун пенсия ва йўл фондларига мажбурий 0,7 ва 1,5 фоизли аж-ратмаларни ҳисоблаш асослари ва тартиби батафсил кўрсатилган.

аксини топган бўлса-да, асосий равишда молиявий жазо қўллаш тўғрисида қарор қабул қилган. Қонунда эса пенсия ва йўл фон-дларига фоизли мажбурий ажратмалар қорхонанинг ўз кучи билан ба-жарилиш ҳажмига қараб тўлана-ши белгилан қўйилган. Шундан келиб чиқиб суд дав-варининг давво талабини қаноатлан-тирди. Яқинда вилоят Давлат солиқ бошқармасининг буйруғига асо-сан "Монтажчи" унитар қорхонасида ўтказилган текшириш чоғида қонун-бузилиш ҳолларига йўл қўйган, асосий равишда молиявий жазо қўллаш тўғрисида гаирқонуний қарор қабул қилган ходимларга нисбатан қонуний қоралар қўри-лди.

Мустафо ЖўРАЕВ, ҳуқуқшунос Валижон ЮСУПОВ, "Инсон ва қонун" мухбири

Урни келганда шуни айтиш ке-раки, унитар қорхонанинг асо-сий фаолияти ёқилги-энергетика-комплексига тааллуқли қувватлар-ни қуриш, магистрал газ қувварла-ри, нефт ва нефт махсулотлари қуваруларни қуриш, уларни таъмирла-ш, қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишдан иборат. Қор-хона ўн бир солиқ турлари бўйича

Давоми. Боши биринчи бетда

Ушбу қарор талабларига ҳамоҳанг тарзда маъмурият қўйиши...

ИСТЕЪМОЛЧИНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТИ

да уларга ташқаридан аралашшига йўл қўйган шахслар (жисмоний ҳамда юридик шахсларнинг ходимлари) маъмурий жазо қўлланилганидан кейин анча кўп миқдорда зарар етказган ҳолда...

Huquqiy ma'rifat

лан уланган, совуқ ёки иссиқ сув, электр, иссиқлик энергияси, газ, водопровод тармоқларидаги ҳисобга олиш асбобларига қасддан шикаст етказган, шунингдек, бундай ҳисобга олиш асбобларининг курсаткичларини ўзгартириш мақсадида уларга ташқаридан аралашган фуқаролар ҳамда мансабдор шахсларга маълум миқдорда зарима солинади.

Ma'naviyat

КўНГИЛ ТАРБИЯСИ

Маънавият нима? Уни қўл билан ушлаб курса бўладими? Улчови, ранги, туси ва мезони маъжудми? У қардан бошланиб, қаерда адо бўлади? Инсоннинг маънавий камолоти нимада кўринади?

Бу ҳаётни ҳимоялаш керак. Ҳимоялаш деганда мен нимани назарда тутаяман? Тинчлигимизни ҳимоя қилишимиз керак. Келажак авлодимизни ҳимоялашимиз керак. Оиламизнинг тинчлигини ҳимоялашимиз керак.

Қишининг сокин манзаралари

XXI АСР НАФАСИ
воқеалар, хабарлар, тафсилотлар

Журналист ОЗОДЛИККА ЧИҚДИ
Бундан саккиз ой муқаддам АҚШ ҳарбийлари Талль-Афар шаҳрида "Reuters" ахборот агентлигининг оператори Самир Нурни ҳеч бир айблов эълон қилмасдан, ўз уйдан қамоққа олишга эди.

лиқка чиққан эди. Лекин Туркия Олий суди Мехмет Али Агджанинг озодлигини таъминлаган куйи суд қарорини хато деб топиб, уни қайта қамоққа олиш ҳақида қарор қабул қилган. Ана шу қарорга биноан террорчи яна қамоққа олинад.

Ajab savdolar

Бировнинг ҳақи бировга буормаиди, дейди дон халқимиз. Ушбу ибратни мақол нақадар топиб айтилганга куйидаги воқеа билан танишсанг, яна бир қарра амин бўласанг.

БИРОВНИНГ ҲАҚИ

— Энди ўзингиздан қолар гап йўқ, — дейди Сайёра Холиёрова, — Болаларнинг кийими, рўзгорнинг майда-чуйда камчиқлари сароб. Бир сўм ҳам пул ахир.

Jinoyat va jazo

НАФС ҚУТҚУСИ

Исмоил Умидни қидириб топган, қисқасгина салом-аликдан сўнг дарҳол мақсадга кўчи:
— Кейинги пайтда қўнтак ҳам бўшаб қолди, ошна. Бир йилни қўлиб, ўн-тўрт сўм тоғмасак бўлмайди, — дея гапни қўйиб қўлади у.

яна қамоққа олинди, деб хабар берадиган Туркиянинг "Anatolia" ахборот агентлиги.

СУД ОЧЕРКИ

Бугунча қутилмаганда хавонинг қаттиқ совуб кетиши оқибатида 150 нафар Польша фуқароси ҳаётдан қўз юмди.

СУД ИШИНИ ЯКУНЛАДИ

АҚШ ҳарбий суди 2003 йилда уррент-офенер Льюис Уэлшофрга қарши қўзғатилган жиноят ишини яқунлади.

I. ЙЎҚОЛГАН ҚИЁФА

Улар эртаси кун эрталаб Қува туманининг автошохбатида учрашди. Шохбекатнинг нариги четида Токшентга қатнайдиغان машиналар турарди.

СУД ОЧЕРКИ

Биринчи гуноҳ қилиб, машинасини сотиб юборамиз... Агар омадимиз келса, нақд миллионерга айланамиз, — деди Исмоил.

Sirli dunyo

АБАДИЙ ҲАЁТ... БОРМИ?

(Давоми. Боши ўтган сонда)

Бирок... бу ўта танил ўлим эди. Графиня танишларидан бири бу ўлимни "шамалгақ ўлим", деб атади. Шунингдек, бирон-бир қабиладан Сен-Жермен исми биланга қабртош йўқлигини қайд этди.

Орадан бир йил ўтган, Парижда франкомасонлар йиғини бўлади. Бу йиғинга қатнашганлар рўйхати ҳозирга сақланган бўлади. Буни қаранги, бу рўйхатда Месмер, Лафетлардан сўнг Сен-Жермен исми қайд этилган.

Орадан қарийб 30 йиллар ўтган, графиня ёшлигиндан яхши билмайдиган Жанлис исми аслзода хоним уни Венада учратиш қолади. У сира ўзгармаган эди, кекса хоним хурсандчиликдан ҳаяжон билан унга интиланганда, у изатини жойига қўйиб, муомала қилади, бироқ учрашувни чўзмаоликка қарақат қилади.

Шундан сўнг орадан беш йил ўтиб, унинг номи Англиянинг Албана аббатлиги йилномасида тилга олинади. Унда ёзилишича, аббатликка Арманистон архиепископи келган экан. Ундан, ўлима каландар Агафер ҳақида бирор нарса эшитилганини, деб сўрашганида, эшитилганини эмас, балки бир неча марта учрашиб сўзлашганини ҳам, деб жавоб берган. Агафер, ўша архи-епископнинг гапига қўра, ўша замонда Арманистонда экан. У доно, жуда кўп нарсани кўрган бўлса ҳам, камтар, бирор савол билан мувожазат этилганини жавоб қайтармайдиган инсон экан.

Ma'naviyat

Ҳаёли боққа, дўкон ҳаёли эса инсонни дўконга бошлади, деб уқтиради. Бу — теран ҳикमत. Инсон ўз тарбияси учун эғир аввало ўзи курашиши лозим. Ва биз ёш авлодга ҳушёр қарашимиз ва доимо маддадор бўлишимиз шарт.

Бизнинг ахлоқий мезонларимиз мўтабар Исломи дини асосларига қурилган. Исломи дини ер юзидики на-вқирон ва пойдевори мустаҳкам бўлган, башариятга Аллоҳнинг яхши-лигини улашгаётган диндир.

Истиқлол даврида Юртбошимиз раҳбарлигида янги жаҳмиат ва янги дунёқараш пойдевори яратилди. Шу йўлда фидойи раҳбаримиз ас-ларига татигулик мумтоз иш-ларни амалга оширди.

Истиқлол даврида Юртбошимиз раҳбарлигида янги жаҳмиат ва янги дунёқараш пойдевори яратилди. Шу йўлда фидойи раҳбаримиз ас-ларига татигулик мумтоз иш-ларни амалга оширди.

Истиқлол даврида Юртбошимиз раҳбарлигида янги жаҳмиат ва янги дунёқараш пойдевори яратилди. Шу йўлда фидойи раҳбаримиз ас-ларига татигулик мумтоз иш-ларни амалга оширди.

Исломи ҲАМРО, шопир

Jinoyat va jazo

булиш жуда оғир жиноят. Бун-дини устига бу жиноятга энди-гина қатта ҳаётга қадам қўй-ган икки йигитнинг қўли уриши қилини жиддий мулоҳаза юри-тишга ундайди.

Биз тилга олган жиноятчи-ларнинг турти йўлга қўйилмагани, эйтиборсизлик ва лоқайдлик шундай фожеанинг келиб чи-қишига сабаб бўлган.

Бундан ҳар биримизни тўри ҳу-лоса чиқариб олишимиз керак. Рўзиматқон САЙДАҲМЕДОВ, Хўршид СУЛТОНОВ, "Инсон ва қонун" муҳбири

назарга илмайди ва уларнинг қадрига эғмайди, деб таъкидлайди. "Ақлли деб шундай кишига ай-тиладики, бу одам ўткир мулоҳа-за юригади, фойдали ишлар қила-ди, ўзидеги олижаноб фазилатлар билан доимо ибрат бўлади ва му-доимо ёмон ишлардан ўзини четта олиб юради".

Донишманднинг бу фикрига қўшимаслик мумкин эмас. Албатта, инсон теварак-атрофда содир бўлаётган воқеа-ҳодисаларга очик кўз билан қараши, ёмонликдан ўзини ва ўзгаларни сақлаши лозим. Инсон шунинг учун ҳам инсон.

Давлатимиз раҳбари ёшларни зий-рак ва оқил, ҳеч қимдан кам бўлма-ган ва ҳар қандай вазиятда ўз ман-фаатларини, эл-юрт манфаатларини, гузал ахлоқий ва исломий қадрият-ларинини ҳимоя қила оладиган ҳолда қўришни истайди.

Бу эса ўз навбатида кўпчиликни

Толстой. — Лекин биз доим қолган-ни қидирамиз, аммо ҳеч нарса топа олмаймиз. Улардан бири, айрим халқлар ҳатто ювиниш, поканиб юриш нима эканини билмаган бир вақтда биз-нинг аждодларимиз тинчлик ва кам-молот, тозалик ва поклик, ҳалоллик ва динбат, одамийлик ва меҳр-оқибат, илисеварлик ва ватанпарвар-лигининг бекбеси тарбиясини мерос қилиб қолдиргани, буни қўзга тўтиб этиш лозим, деб ёзади. Ҳақиқатан ҳам, бу бебаҳо хислатлар инсонни доимо маънавий ва руҳий юксалик-ка ундаб туради.

Пайғамбаримиз вужуд ва қалб то-заллигига алоҳида эътибор қаратиб, бизга шундай насихат қилади: "Қу-чингиз етгунча тозалликка риоя этингиз, чуки Аллоҳ таоло Исло-м динини тозалик устига бино қилди". Шу маънода тоза билан нотоза,

Мансур Мотурудий ва Бурхониддин Марғинони каби қўдан-қўл улуг аждодлар хотирасига қўрсатилган из-зат ва хурмат қадди-бастимизни бан-ланд кўтарди.

Хозирги ёшлар минг йиллардан буюн Рамазон ва Қурбон ҳайитлари нишонлиб келса керак, деб ўйлай-ди. Ундай эмас!

Ва ҳамма гап мана шу "ундай эмас!"нинг устида! Хозир биз очик жаҳмиятда яшай-миз. Янгиликка ўчмиз. Ва дунёдаги янгилик ва ўзгаришлар турли манба-лар орқали шу куннинг ўзида ҳаёти-мизга кириб келади.

Ва ҳамма гап мана шу "ундай эмас!"нинг устида! Хозир биз очик жаҳмиятда яшай-миз. Янгиликка ўчмиз. Ва дунёдаги янгилик ва ўзгаришлар турли манба-лар орқали шу куннинг ўзида ҳаёти-мизга кириб келади.

Хатто мен ўлганимдан кейин ҳам она тилимдаги каломни эшитсам, қайта тирила-ман, деган улуг шопир Расул Ҳамза-тов ҳақ, албатта.

Уша замонда тилимизга давлат тили мақоми бериш ҳақидаги қонун-ни имзолаш раҳбардан мардлик ва жасорат талаб этган. Бунинг зами-рида эса, шу тилга муҳаббат ва шу йўлдаги фидойиллик мужассамдир.

Уша замонда тилимизга давлат тили мақоми бериш ҳақидаги қонун-ни имзолаш раҳбардан мардлик ва жасорат талаб этган. Бунинг зами-рида эса, шу тилга муҳаббат ва шу йўлдаги фидойиллик мужассамдир.

Уша замонда тилимизга давлат тили мақоми бериш ҳақидаги қонун-ни имзолаш раҳбардан мардлик ва жасорат талаб этган. Бунинг зами-рида эса, шу тилга муҳаббат ва шу йўлдаги фидойиллик мужассамдир.

Уша замонда тилимизга давлат тили мақоми бериш ҳақидаги қонун-ни имзолаш раҳбардан мардлик ва жасорат талаб этган. Бунинг зами-рида эса, шу тилга муҳаббат ва шу йўлдаги фидойиллик мужассамдир.

Уша замонда тилимизга давлат тили мақоми бериш ҳақидаги қонун-ни имзолаш раҳбардан мардлик ва жасорат талаб этган. Бунинг зами-рида эса, шу тилга муҳаббат ва шу йўлдаги фидойиллик мужассамдир.

КўНГИЛ ТАРБИЯСИ

(Давоми. Боши учинчи бетда) Шўро тузуми миллатнинг маъна-вий илдириларни қирқиб, бутун бир авлодларни сохта ақидалар асосида тарбиялаганига, аждодлардан мерос нодир қўлэмаларни маҳв этганига, осори-атқалар ва аазали урф-одат-ларимизга жиддий шикаст етказган-га биз яқин ўтмишда гувоҳ бўлган-миз. Биз ўша эҳлима сиебат миллат-нинг маънавий бешиги бўлиши она тилимизни, имону эътиқод сарчаш-маси бўлиши мўтабар динимизни йўқотиш учун қандай зулмлар қилган-ини унутганимиз йўқ, ҳали. Бекбўди, Фитрат, Қўллон, Боту ва Усмон Носир каби қўлғай ўлима сиймоларнинг қат-лу қирғин этилиши ҳам миллатнинг маънавий илдириларни қирқиб таш-лаш йўлидаги кеңирилмас қабоҳат-дир.

Бир аср давомиди одамларни мак-нурга айлантириш сиебатни бошимиз устида тегиримон тоши каби айланиб турди. Лекин кўш ша оғир замонда, "ўзбеклар иши" деган айбон-ма дунёни бузиб турган бир пайтда тилимизга Давлат тили мақоми беришди, маънавийнинг асоси тилдир.

Хатто мен ўлганимдан кейин ҳам она тилимдаги каломни эшитсам, қайта тирила-ман, деган улуг шопир Расул Ҳамза-тов ҳақ, албатта.

Уша замонда тилимизга давлат тили мақоми бериш ҳақидаги қонун-ни имзолаш раҳбардан мардлик ва жасорат талаб этган. Бунинг зами-рида эса, шу тилга муҳаббат ва шу йўлдаги фидойиллик мужассамдир.

Уша замонда тилимизга давлат тили мақоми бериш ҳақидаги қонун-ни имзолаш раҳбардан мардлик ва жасорат талаб этган. Бунинг зами-рида эса, шу тилга муҳаббат ва шу йўлдаги фидойиллик мужассамдир.

Уша замонда тилимизга давлат тили мақоми бериш ҳақидаги қонун-ни имзолаш раҳбардан мардлик ва жасорат талаб этган. Бунинг зами-рида эса, шу тилга муҳаббат ва шу йўлдаги фидойиллик мужассамдир.

Уша замонда тилимизга давлат тили мақоми бериш ҳақидаги қонун-ни имзолаш раҳбардан мардлик ва жасорат талаб этган. Бунинг зами-рида эса, шу тилга муҳаббат ва шу йўлдаги фидойиллик мужассамдир.

руж" нима эканини қўрқиб, узликсиз тарқатилмаётган бўлган қандай қўзга эга эканини ҳис этдик. Бу милқисиз хуруж инсон ҳамма нарсага тайёр бўлиши, оқ билан қоранинг фарқига бориши ва яхшию ёмонни ажрата олиши лозимлигини яна бир бор тас-диқлади.

Лекин биз, гоҳо ҳатто зиёлилар ҳам баъзи бир воқеа-ҳодиса ҳақида узуқ-юлуқ маълумотларга асосланиб, юзаси фикр юритаётганининг гувоҳи бўламиз. Бунинг сабаби шунки, тева-рак-атрофимизда содир бўлаётган ишларга ақсарият ҳолларда лоқайд маносабатда бўлиб, юз берган маса-лани моҳитини англаб етмаган ҳолда ўзимизча ҳулоса чиқарамиз...

Бу — ёмон одат. Шу боис маъна-вий тарбия Шарқнинг буюк мутафак-кирларини доимо ўйлантириб келган. "Инсон хатти-харакатларининг қайси бири фойдали, қайси бири зарарли экани ўзига равшан бўлмагунча уни кузатиш ва фой-далигини танлаб олиб ўлашти-ради, зарарлигини рад этиб, уллардан ўзини олиб қочади", деб уқтиради Абу Наср Фаробий "Фозил одамлар шаҳри" китобида. Ва улуг алолма хатто Афлотун ҳам ақли, эсли-хушли одамга ёмон нарсалар-нинг ва ёмон одатларнинг зийнини тўлқинтириб бориш лозимлигини таъ-кидлаганини айтиди. Яъни, яхши иш-лат ва фазилатлар ҳам доимий тар-бия талаб этади.

Буюк мутафаккир, инсон яхши тар-бия кўрмаган ва турмушда тажриба ортирмаган бўлса, у кўп нарсаларни

ўйлантириб турган саволларга жавоб топиб яшашни тақозо этади. Англия ва Канадада тулпа-тузуқ эркакларнинг ўзаро оила қуриб яшаётгани, ҳатто бу ишларни тарғиб-ташвиқ этаётгани ҳозир муслмон олами ни таажубга солиб турибди. Инсоний ахлоққа зид бўлган хатти-харакатларни "Труд" га-зетасида Россия Федерацияси руҳон-ийлари ҳам қоралаб чиқишди.

Шундан сўнг Буюк британиялик Элтон Жон деган машҳур қўшқин-чи ўзига ўхшаган бир эркак билан ни-қоздан ўтиб, оила қурди ва ахлоқ-сийликни демократия ва инсон эр-кинчилиги намунаси сифатида бу-тун дунёга қўз-қўз қилди.

Бу камтар ва камсуюм йигит тўрта тили билди. Шарқ ва Фарб адабиётининг мумтоз намуналаридан баҳраманд бўлган. Энг асосийси, маънавий олами бой. Умуман, истиқлол даврида ялт этиб юзага чиққан истеъдодли ҳар бир йигит-қиз ҳақида ҳудди шундай дейиш мумкин.

Шунинг учун ҳам давлатимиз раҳ-бари ёшларнинг маънавий олами бе-кам-қўст бўлишини, улар ҳар қандай вазиятда ва ҳар қандай мўқбсада тўри қарор қабул қилишини истайди.

Дунёда сирти ялткор, ичи қалти-р бўлган, одамни алдовчи нарсал-лар жуда кўп. Жалолиддин Румий боғ

— Машинани ўғирлаганини дин-лар? — дея сўради йўлда Жасур.

— Э, ундан баттар иш бўлган, — деди Исмомил ва рўй берган қотилликни айтиб бе-раркан, қўшиб қўйди: — тагин озгиндан гуллаб юрмаган, ха-фалашиб қолима-а...

— Машинани ўғирлаганини дин-лар? — дея сўради йўлда Жасур.

— Э, ундан баттар иш бўлган, — деди Исмомил ва рўй берган қотилликни айтиб бе-раркан, қўшиб қўйди: — тагин озгиндан гуллаб юрмаган, ха-фалашиб қолима-а...

— Машинани сўраб келиш-са, бизга бабур беринг, — дей-ишди улар.

Эртаси куни устонача рўпа-расига нотаниш "Тико" автома-шинаси келиб тўхтади ва ун-

дан Исмомил билан Умид туш-ди. Уста йигит уларни дарров таниди ва шу захотиқ шери-га ички ишлар идорасига қўнғирқор қилишни тайинлади.

Икковлоннинг мақсади "Нек-сия"ни қисларга бўлак-бўлак со-тиш эди. Шу ниятда улар кела солиб, машинанинг эҳтиёт қис-мларини еча бошлашди. Бирок уларнинг нияти амалга олма-ди. Чунки орадан кўп ўтмай милиция ҳодимлари етиб ке-либ, уларни олиб кетишди.

СУД ОЧЕРКИ

шина эгаси уларга раҳимим, кел-ди, шеколиш, "Нексия"ни Бу-вайда туманидаги "Ога-инилар" номи автомобилларга техника хизмат кўрсатиш устонасига-ча тортиб келди. Устонадаги уста йигит эса уларни илқ қар-ши олиди-ю, лекин машинанинг давлат белгиси йўқлигини кўриб, кўнглига шубҳа орала-ди.

— Машина кимга тегишли? — сўради у икковлондан. — Машина отамнинг номи-да, ўзлари бугун келиб олиб ке-тади. Унганча шу ерда турсин, — деди Исмомил отасининг казо-казолардан эканлигини айтиб.

Хуллас, ўша кун икковлон ма-шинани устонада қолдириб, аллақайда қўйиб бўлишди.

ИНСОН ВА ҚОНУН. МУАССИС: ҲАМРО. ТАХРИР: ҲАЙЪАТИ. ШОЖИҚУЛ ҲАМРОЕВ. ИНДЕКС: 646882. МАЪНАВИЙ: БОБОМУРОД РАЙИМОВ. САҲИФАЧИ: ФАҲРОД ХУЖАНАЗАРОВ.